

[AM2022.03.17Ø]

**Retten i Odenses 4.afdelings DOM - 19. oktober 2021 - 4-6940/2021  
- 2300-70831-00011-21**

Anklagemyndigheden mod T , født december 2004

Denne sag er behandlet som tilståelsessag.

Retsmødebegæring er modtaget den 24. august 2021.

T er tiltalt for overtrædelse af

**straffelovens § 174, jf. § 81 d, stk. 4,**

ved den 21. juni 2021 om aftenen ved "street-Food"-markedet, Storms Pakhus, Lerchesgade i Odense, at have forevist X1s mobiltelefon med hans downloadede coronapas i forsøg på - trods manglende eget coronapas - at skaffe sig adgang til Storms Pakhus.

## **Påstande**

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om fængselsstraf.

Tiltalte har erkendt sig skyldig, men påstået bødestraf.

## **Sagens oplysninger**

Der er afgivet forklaring af tiltalte i overensstemmelse med tiltalen. Forklaringen er lydoptaget og gengives ikke i dommen.

## **Retsgrundlag**

Straffelovens § 81 d, stk. 4, er indført ved lov nr. 349 af 2. april 2020. I forarbejderne til bestemmelsen er blandt andet anført:

" ...

Efter den foreslåede § 81 d, stk. 4, skal det ved fastsættelse af straf for lovovertrædelser, som ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelser har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Bestemmelsen finder anvendelse på alle typer af kriminalitet, som ikke er nævnt i den foreslåede § 81 d, stk. 1. På samme måde som i forhold til stk. 1 eller 2, er det en betingelse for at skærpe straffen, at den pågældende lovovertrædelse helt eller delvis skal have været motiveret af at udnytte den situation, som covid-19-epidemien har medført i Danmark.

...”

## **Rettens begrundelse og resultat**

Tiltalte har uden forbehold erkendt sig skyldig. Tilståelsen støttes af de oplysninger, der i øvrigt foreligger. Det er derfor bevist, at tiltalte er skyldig i overtrædelse af straffelovens § 174.

Det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 81 d, stk. 4, at det er en betingelse for at skærpe straffen efter denne bestemmelse, at lovovertrædelsen helt eller delvis skal have været motiveret af at udnytte den situation, som covid-19-epidemien har medført i Danmark.

Efter sagens oplysninger må det lægges til grund, at tiltalte har benyttet en vens coronapas for at komme ind til et arrangement, hvor coronapas var påkrævet, men at han ikke begik denne lovovertrædelse for at udnytte den situation, som covid-19-epidemien har medført i Danmark. Der er derfor ikke grundlag for at skærpe straffen efter straffelovens § 81 d, stk. 4.

Den af tiltalte begåede kriminalitet er sammenlignelig med kriminaliteten om handlet i U2007.626, hvor en mindreårig blev straffet med dagbøder for overtrædelse af straffelovens § 174.

Straffen fastsættes på denne baggrund til 10 dagbøder á 200 kr., jf. straffelovens § 174.

Der er ved bødefastsættelsen lagt vægt på, at bødeniveauet generelt er steget siden 2007, og at der af den grund bør udmåles en større bøde end i U2007.626.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

## **Thi kendes for ret:**

Tiltalte T straffes med 10 dagbøder á 200 kr.

Forvandlingsstraffen fastsættes til fængsel i 10 dage.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Karin Bøgh Pedersen

dommer

.....

## **Østre Landsrets 6. afdelings DOM - 17. marts 2022 - S-3057-21**

(landsdommerne Beth von Tabouillot, Julie Skat Rørdam og Alexander M. P. Johannessen (kst.) med domsmænd).

Anklagemyndigheden mod T , født december 2004, (advokat Jan Hollmen Olesen, besk.)

Retten i Odenses dom af 19. oktober 2021 (4-6940/2021) er anket af anklagemyndigheden med påstand om skærpelse, navnlig således at forholdet henføres under straffelovens dagældende § 81 d; stk. 4.

T har påstået stadfæstelse.

### **Forklaringer**

Tiltalte har forklaret bl.a., at han godt vidste, at man skulle vise coronapas. Da han gik ud til sin cykel, så han, at dørmanden sad og tjekkede coronapas hos dem, der gik ind. Han er i januar i år begyndt på EUX, der er en 4-årig gymnasial uddannelse kombineret med en erhvervsuddannelse. Han har stadig fritidsjob og bor hjemme.

### **Retsgrundlaget**

Af straffelovens dagældende § 81 d fremgik bl.a.:

"§ 81 d. Den straf, der er foreskrevet i denne lovs §§ 119-122, 133-134 b, 135, 144, 161 og 163, § 172, jf. § 171, stk. 1, § 189, § 247, stk. 2, § 263, stk. 1 og stk. 3, jf. stk. 1, § 263 a, § 285, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, § 286, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, § 287, stk. 1, jf. §§ 276, 276 a, 278, 279, 279 a, 280, 281, 282 og 283, samt §§ 288-290, 290 a og 293, § 299, stk. 2, og §§ 300 a, 301 og 303, kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

...

*Stk. 4. Ved fastsættelse af straf for lovovertrædelser, som ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, skal det i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark."*

Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af straffeloven, retsplejeloven og udlændingeloven. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår bl.a. (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr. L 157 af 26. marts 2020, s. 3 og 8-11):

### **"1. Indledning**

Danmark befinder sig lige nu midt i en pandemi. Udbruddet af covid-19 har medført nye former for kriminalitet, der baserer sig på den frygt og usikkerhed, som fremkomsten af covid-19 har bragt med sig.

De seneste uger har bragt flere eksempler på, at kriminelle udnytter den alvorlige og ekstraordinære situation, vi som land befinder os i, for deres egen vindings skyld. Der er bl.a. set eksempler på kriminalitet, som udnytter borgernes tillid til myndighederne. Det er helt centralt, at vi kommer disse former for kriminalitet til livs, da borgernes tillid er afgørende i en krisetid som den foreliggende.

Der er således set eksempler på falske e-mails og SMS'er, som angiver at have Sundhedsstyrelsen som afsender, og hvor formålet med meddelelserne er at lokke modtageren til at oplyse sit CPR-nummer eller NemID. Hvis vedkommende indtaster sine personlige oplysninger, kan disse herefter misbruges af afsenderen.

Der er ligeledes set eksempler på tricktyveri især rettet mod ældre borgere, hvor borgeren opsøges på sin adresse af en person, som udgiver sig for at være fra sundhedsmyndighederne, hospitalet eller hjemmeplejen under påskud af, at de vil orientere vedkommende om, hvordan man kan forebygge smitte med covid-19. På den måde får personen adgang til boligen og til at stjæle kontanter, bankkort eller lignende fra borgeren.

På landets sygehuse oplever man endvidere, at der bliver stjålet værnemidler, såsom håndsprit og mundbind. Genstande, der måske nok er af begrænset økonomisk værdi, men som i den aktuelle situation er en knap ressource, der er afgørende for, at sundhedsmyndighederne kan varetage deres helt essentielle opgaver.

...

Det kan ikke accepteres, at personer og virksomheder udnytter den aktuelle situation til at begå strafbare handlinger. Det foreslås derfor med lovforslaget, at straffen kan forhøjes med indtil det dobbelte for overtrædelse af lovens § 119 (vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste), § 161 (falsk erklæring på tro og love), § 163 (urigtig erklæring til det offentlige), § 171 (dokumentfalsk), § 263 a (udbredelse af adgangsmidler til datasystem), § 276 (tyveri), § 276 a (indbrudstyveri), § 278 (underslæb), §§ 279 og 300 a (hhv. forsætligt og groft uagtsomt bedrageri), § 279 a (databedrageri), § 280 (mandatsvig), § 281 (afpresning), § 282 (åger), § 283 (skyldnersvig), § 288 (røveri), §§ 289 og 289 a (hhv. svig og særligt grov svig med offentlige midler), §§ 290 og 303 (hhv. forsætligt og groft uagtsomt hæleri), § 290 a (hvidvask), § 293 (brugstyveri) og § 301 (uberettiget anvendelse af betalingsoplysninger), hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

...

Det foreslås desuden, at det ved fastsættelse af straffen for andre lovovertrædelser i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

## **2. Lovforslagets hovedpunkter**

...

### *2.1.2. Justitsministeriets overvejelser*

Der er siden udbruddet af covid-19 i Danmark konstateret eksempler på kriminalitet, som baserer sig på den frygt og usikkerhed, som covid-19-epidemien har bragt med sig.

Ved visse kriminalitetsformer udnyttes borgerens tillid til offentlige myndigheder i en krisesituation som den foreliggende. Dette er bl.a. tilfældet for de falske e-mails og SMS'er, som angiver at have Sundhedsstyrelsen som afsender, hvor formålet med meddelelserne er at lokke modtageren til at oplyse sit CPRnummer eller NemID. Rigspolitiet har oplyst, at der er sket en mindre stigning i antallet af anmeldelser om bedrageri. I perioden 1. marts til 23. marts 2020 er der således registreret 45 anmeldelser med tilknytning til covid-19.

Andre former for kriminalitet udspringer af, at visse genstande på grund af covid-19 har fået en ekstraordinær værdi, og derfor åbner mulighed for store gevinster for kriminelle. Det gælder f.eks. visse værne- og desinfektionsmidler, men kan også omfatte andre produkter, der generelt er mangel på som følge af covid-19-epidemien. Rigspolitiet har oplyst, at der i perioden 1. marts til 23. marts 2020 er registreret 16 anmeldelser om tyveri /indbrud eller forsøg på at stjæle værnemidler. Der er endvidere i samme periode registreret 8 anmeldelser om tricktyveri med tilknytning til covid-19.

Det går ud over alle borgere i Danmark, når personer stjæler værne- og desinfektionsmidler fra hospitaler, og dermed begrænser myndighedernes muligheder for at forebygge og beskytte befolkningen mod smitte. Det samme gælder tricktyverier og bedrageri, hvor kriminelle udgiver sig for at være fra f.eks. sundhedsmyndighederne, og forsøger at udnytte borgernes generelle bekymring for smitte med covid-19. Det er helt afgørende - særligt i en tid som denne - at opretholde den generelle tillid i samfundet, herunder i forhold til myndighederne. Straffen for sådanne overtrædelser bør derfor stå mål med deres potentielle skadevirkninger for samfundet som sådan.

...

Der bør således sættes hårdt ind over for de personer og virksomheder, der udnytter den alvorlige situation, som Danmark befinder sig i, til at begå strafbare handlinger. Justitsministeriet finder derfor, at der er behov for at skærpe straffen, herunder også under visse omstændigheder tillægsbøder, markant for visse straffelovsovertrædelser, hvis overtrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

...

### *2.1.3. Den foreslåede ordning*

Det foreslås, at der indsættes en ny bestemmelse i straffeloven som § 81 d, stk. 1, hvorefter straffen kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis en overtrædelse af lovens § 119 (vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste), § 161 (falsk erklæring på tro og love), § 163 (urigtig erklæring til det offentlige), § 171 (dokument falsk), § 263 a (udbredelse af adgangsmidler til datasystem), § 276 (tyveri), § 276 a (indbrudstyveri), § 278 (underslæb), §§ 279 og 300 a (hhv. forsætligt og groft uagtsomt bedrageri), § 279 a (databedrageri), § 280 (mandatsvig), § 281 (afpresning), § 282 (åger), § 283 (skyldnersvig), § 288 (røveri), §§ 289 og 289 a (hhv. svig og særligt grov svig med offentlige midler), §§ 290 og 303 (hhv.

forsætligt og groft uagtsomt hæleri), § 290 a (hvidvask), § 293 (brugstyveri) og § 301 (uberettiget anvendelse af betalingsoplysninger) har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Kriminalitetsformerne omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 d, stk. 1, afspejler den type kriminalitet, der forventes at kunne udspringe af covid-19-epidemien i Danmark.

Det forudsættes, at strafniveauet for de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte lovovertrædelser som udgangspunkt for højes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

...

Det forudsættes desuden, at overtrædelser af de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte bestemmelser, der i dag straffes med bøde, fremover i visse tilfælde som udgangspunkt vil skulle straffes med fængsel. Det vil f.eks. omfatte berigelsesforbrydelser efter straffelovens §§ 276 og 276 a, der i dag straffes med bøde, hvis forbrydelsen er af mindre strafværdighed, jf. § 287, f.eks. som følge af det stjålne begrænsede økonomiske værdi.

Det forudsættes således med lovforslaget, at der skal udmåles en fængselsstraf i gentagelsestilfælde af overtrædelse r, der har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, f.eks. hvor en person, der tidligere er straffet for at have stjålet enkelte flasker håndsprit i et supermarked, dømmes for endnu et tilfælde af tyveri af håndsprit.

Det forudsættes endvidere med lovforslaget, at der vil skulle udmåles en fængselsstraf, hvis en overtrædelse, der i almindelighed anses for at være af ringe strafværdighed, er særligt strafværdig som følge af den aktuelle covid-19-epidemi. Det vil bl.a. kunne være tilfældet ved enkeltstående tilfælde af tyveri af genstande, som normalt har en begrænset økonomisk værdi, men som pga. epidemien er en knap ressource, f.eks. tyveri af værnemidler, testudstyr, medicin eller lignende fra hospitaler, lægeklinikker mv., idet tyveriet forhindrer sundhedspersonale i at beskytte sig selv og patienterne mod smitte og dermed skader muligheden for at forebygge smittespredning.

...

Det foreslås desuden i § 81 d, stk. 4, at det - uden for de tilfælde, der er omfattet af bestemmelsens stk. 1 eller 2 - i almindelighed skal indgå som en skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Bestemmelsen udelukker ikke en samtidig anvendelse af straffelovens bestemmelser om strafskærper i § 81 (om skærpende omstændigheder), § 81 a, § 81 b eller § 81 c.

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og de angivne strafniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 1 0.

Det foreslås, at den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 d ophæves den 1. marts 2021. Forslaget om en sådan såkaldt "solnedgangsklausul" indebærer, at bestemmelsen automatisk ophæves, medmindre Folketinget forinden beslutter at forlænge dens gyldighedsperiode.

Det forudsættes i den forbindelse, at der forud for en eventuel videreførelse af bestemmelsen foretages en vurdering af, om det på baggrund af den faktiske situation i relation til covid-19-epidemien i Danmark er relevant at videreføre bestemmelsen.

Retsvirkningen af ophævelsen vil være, at strafskærperne i den foreslåede § 81 d ikke længere finder anvendelse fra den 1. marts 2021, således at straffen herefter igen skal udmåles efter de retningslinjer, som gælder i dag.

For så vidt angår overtrædelser, der begås inden, men pådømmes efter den 1. marts 2021, bemærkes det, at udgangspunktet efter den almindelige regel i straffelovens § 3, stk. 1, er, at spørgsmålet om strafbarhed og straffastsættelse skal afgøres efter den på pådømmelsestidspunktet gældende lov. Pådømmelsestidspunktets lov skal dog ikke lægges til grund, hvis ophøret af gerningstidens lov beror på ydre, strafskylden uvedkommende forhold, jf. bestemmelsens stk. 1, 2. pkt.

...

Baggrunden for, at loven ophæves den 1. marts 2021, er som nævnt, at det forudsættes, at der forud for en eventuel videreførelse af loven foretages en vurdering af, om det på baggrund af den faktiske situation i relation til covid-19-epidemien i Danmark er relevant at videreføre lovens bestemmelser. Forslaget er dermed ikke udtryk for, at der fra tidspunktet for lovens ophævelse er en ændret vurdering af strafværdigheden af de strafbare forhold, men for at det forudsættes, at der foretages en vurdering af, om det - på grund af de faktiske forhold - er relevant at videreføre bestemmelserne.

Den skærpede straf forudsættes på denne baggrund at gælde for sager om overtrædelse af de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte bestemmelser, der er begået efter lovens ikrafttræden og forud for dens ophævelse, uanset om sagerne pådømmes efter den 1. marts 2021. Det samme gælder for sager om lovovertrædelser, der ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, men hvor den strafbare handling har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, jf. den foreslåede § 81 d, stk. 4. ..."

Af bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser fremgår bl.a. (Folketingstidende 2019-20, tillæg A, lovforslag nr.L 157,s.13-15og 17-18):

*"Til § 1*

Til nr. 1

Straffeloven indeholder ikke i dag en bestemmelse om, at straffen for en overtrædelse kan skærpes, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Det foreslås at indsætte en ny bestemmelse i straffeloven som § 81 d, der indfører en sådan hjemmel.

...

Betingelsen om, at overtrædelsen »har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark« indebærer, at den pågældende lovovertrædelse helt eller delvis skal have været motiveret af eller have til formål at udnytte den situation i landet, som covid-19-epidemien i Danmark har medført. Det er uden betydning, om den pågældende under normale omstændigheder også ville have begået den samme form for kriminalitet, f.eks. ved brug af andre hjælpemidler eller ved hjælp af en

anden metode. Det er endvidere uden betydning, om epidemien stadig er i gang på det tidspunkt, hvor lovovertrædelsen begås, hvis handlingen i øvrigt har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Det vil bero på en konkret vurdering af den begåede lovovertrædelse, herunder særligt overtrædelsens karakter, formål og kontekst, om betingelsen er opfyldt. Det må dog i almindelighed antages, at en overtrædelse af de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte bestemmelser har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, hvis overtrædelsen vedrører hjælpepakker til imødegåelse af skadevirkninger ved covid-19-epidemien eller værnemidler såsom håndsprit og mundbind eller andre knappe ressourcer i den aktuelle situation. Ligeledes må det i almindelighed antages, at overtrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, hvis den tilfalte under påskud af covid-19-epidemien udgiver sig for at repræsentere sundhedsmyndighederne eller lignende med henblik på at få adgang til en borgers hjem, CPR-nummer, NemID eller lignende.

...

Det forudsættes desuden, at overtrædelser af de i den foreslåede § 81 d, stk. 1, nævnte bestemmelser, der i dag straffes med bøde, fremover i visse tilfælde som udgangspunkt vil skulle straffes med fængsel. Det vil f.eks. omfatte berigelsesforbrydelser efter straffelovens §§ 276 og 276 a, der i dag straffes med bøde, hvis forbrydelsen er af mindre strafværdighed, jf. § 287, f.eks. som følge af det stjålne begrænsede økonomiske værdi.

Det forudsættes således med lovforslaget, at der skal udmåles en fængselsstraf i gentagelsestilfælde af overtrædelser, der har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark, f.eks. hvor en person, der tidligere er straffet for at have stjålet enkelte flasker håndsprit i et supermarked, dømmes for endnu et tilfælde af tyveri af håndsprit.

Det forudsættes endvidere med lovforslaget, at der vil skulle udmåles en fængselsstraf, hvis en overtrædelse, der i almindelighed anses for at være af ringe strafværdighed, er særligt strafværdig som følge af den aktuelle covid-19-epidemi. Det vil bl.a. kunne være tilfældet ved enkeltstående tilfælde af tyveri af genstande, som normalt har en begrænset økonomisk værdi, men som pga. epidemien er en knap ressource, f.eks. tyveri af værnemidler, testudstyr, medicin eller lignende fra hospitaler, lægeklinikker mv., idet tyveriet forhindrer sundhedspersonale i at beskytte sig selv og patienterne mod smitte og dermed skader muligheden for at forebygge smittespredning.

Som et eksempel kan fremhæves den situation, hvor en person stjæler håndsprit fra f.eks. en lægepraksis eller et hospital til en værdi af i alt 200 kr. Et sådant tilfælde vil udgøre tyveri efter straffelovens § 276 og vil som udgangspunkt skulle sanktioneres med en bøde på 500 kr., som er mindstebøden efter straffelovens § 287. Med lovforslaget forudsættes det, at der fremover for en sådan overtrædelse som udgangspunkt vil skulle fastsættes en kortere fængselsstraf, der som udgangspunkt bør være ubetinget.

Som et yderligere eksempel kan nævnes den situation, hvor en person går ind på f.eks. en lægepraksis, hvor den pågældende - under påskud af at komme fra f.eks. sundhedsmyndighederne - retsstridigt fremkalder, bestyrker eller udnytter en vildfarelse hos personalet, hvorved den pågældende får udleveret håndsprit for en værdi af i alt 7.000 kr. Et sådant tilfælde vil udgøre bedrageri efter straffelovens § 279 og vil som udgangspunkt skulle sanktioneres med en bøde på 5.000 kr. Med lovforslaget forudsættes det, at der fremover for en sådan overtrædelse som udgangspunkt vil skulle fastsættes en kortere fængselsstraf, der som udgangspunkt bør være ubetinget.



Der kan endvidere fremhæves den situation, hvor en person stjæler håndsprit fra et supermarked til en værdi af i alt 200 kr. Personen er tidligere dømt for et lignende tilfælde af tyveri af håndsprit. På baggrund af forbrydelsens karakter samt udbyttet vil et sådant tilfælde som udgangspunkt blive sanktioneret med en bøde på 500 kr., som er mindstebøden efter straffelovens § 287. Med lovforslaget forudsættes det, at der fremover for et sådant gentagelsestilfælde som udgangspunkt vil skulle udmåles en kortere fængselsstraf, der som udgangspunkt bør være ubetinget.

Det bemærkes, at de ovenfor skitserede eksempler er opstillede forenklede eksempler. Eksemplerne er desuden ikke udtømmende. Fastsættelsen af straffen i konkrete straffesager skal således fortsat ske i overensstemmelse med de almindelige strafudmålingsprincipper. Efter straffelovens § 80 skal der således ved straffens fastsættelse lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden. Herudover skal der ved straffens fastsættelse blandt andet lægges vægt på de skærpende og formildende omstændigheder, som er angivet i straffelovens §§ 81-82, herunder at gerningsmanden tidligere er straffet af betydning for sagen, at gerningen er udført af flere i forening, at der er udvist særlig hensynsløshed, eller at gerningsmanden ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført.

...

Efter den foreslåede § 81 d, stk. 4, skal det ved fastsættelse af straf for lovovertrædelser, som ikke er omfattet af stk. 1 eller 2, i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, hvis overtrædelser har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Bestemmelsen finder anvendelse på alle typer af kriminalitet, som ikke er nævnt i den foreslåede § 81 d, stk. 1. På samme måde som i forhold til stk. 1 og 2, er det en betingelse for at skærpe straffen, at den pågældende lovovertrædelse helt eller delvis skal have været motiveret af at udnytte den situation, som covid-19-epidemien har medført i Danmark. Det er uden betydning, om den pågældende under normale omstændigheder også ville have begået den samme form for kriminalitet, f.eks. ved brug af andre hjælpemidler eller ved hjælp af en anden metode.

...

Fastsættelsen af straffen vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og de angivne straffniveauer vil kunne fraviges i op- eller nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpende eller formildende omstændigheder, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i lovens 10. kapitel."

Af betænkning afgivet af Retsudvalget den 1. april 2020 i forbindelse med lovforslagets behandling fremgår bl.a. (Folketingstidende 2019-20, tillæg B, s. 5-7):

## "7. Ændringsforslag med bemærkninger

...

Til § 1

...

Af *justitsministeren* tiltrådt af et *flertal* (S, V, DF, SF, KF, NB, JA, SIU og JF):

6) I det under *nr. 1* foreslåede § 81 d, stk. 1, ændres »§ 119,« til: »§§ 119-121, 133-134 b, 135,«, »§ 171, stk. 1,« ændres til: »§ 171, stk. 1, § 189,«, »§ 263 a,« ændres til: »§ 247, stk. 2, § 263 a,«, og »§

286, stk. 1,« ændres til: »§ 286,«. [Tilføjelse til straffelovens bestemmelser om forbrydelser mod den offentlige myndighed m.v. og den offentlige orden og fred]

...

Bemærkninger

...

Til nr. 6

De lovovertrædelser, der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i straffelovens § 81 d, stk. 1, vedrører primært formueforbrydelser, idet straffelovens § 119 om vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste dog også er omfattet.

Med ændringsforslaget foreslås det for det første, at de bestemmelser, der er nævnt i § 81 d, stk. 1, udvides med en række lovovertrædelser, der vedrører forbrydelser mod henholdsvis den offentlige myndighed m.v. og den offentlige orden og fred. Det drejer sig om følgende straffelovsovertrædelser: § 119 a (chikane af personer i offentlig tjeneste), § 120 (vold og trusler mod personer i offentlig tjeneste ved hjælp af opløb), § 121 (fornærmelig tiltale mod personer i offentlig tjeneste), §§ 133 og 134 (henholdsvis farlige og ufarlige opløb), § 134 a (grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted), § 134 b (maskeringsforbud), § 135 (ugrundet udrykning af politi, ambulance m.v.) og § 247, stk. 2 (vold mod personer, der efter karakteren af deres arbejde er særlig udsatte for vold).

Ændringsforslaget skal ses i lyset af, at der vurderes at være en vis sandsynlighed for, at politiet, sundhedspersonale ansat i offentlige institutioner el.lign. udsættes for vold, trusler, skældsord eller chikane som led i deres arbejde med at håndhæve myndighedernes lovgivningsmæssige tiltag mod covid-19. Endvidere vurderes der at være en vis risiko for, at myndighederne under covid-19-epidemien i Danmark vil kunne se optøjer m.v. i gaderne, hvor der vil være behov for at sikre den offentlige orden og fred.

...

Ændringsforslaget indebærer, at straffen for de i forslaget nævnte bestemmelser kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelserne har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

Som eksempel på en situation, hvor lovovertrædelserne i almindelighed vil have baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark kan nævnes, hvis politiet, sundhedspersonale ansat i offentlige institutioner el.lign. udsættes for vold, trusler, skældsord eller chikane som led i deres arbejde med at håndhæve myndighedernes lovgivningsmæssige tiltag mod covid-19.

Det forudsættes samtidig med ændringsforslaget, at straffniveauet for overtrædelse af de i ændringsforslaget nævnte bestemmelser forhøjes til omkring det dobbelte i forhold til den straf, der ville være fastsat af domstolene for tilsvarende overtrædelser, der ikke har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark.

...

Det forudsættes desuden, at overtrædelser af de i ændringsforslaget omfattede bestemmelser, der i dag straffes med bøde, fremover i visse tilfælde som udgangspunkt vil skulle straffes med fængsel. Det vil f.eks. omfatte overtrædelser af straffelovens § 121 ved fornærmende tiltale mod personer i offentlig tjeneste, der efter rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om chikane, vold og trusler mod offentligt ansatte m.v. (§ 119, § 119 a og § 212) i dag som udgangspunkt vil skulle straffes med en bøde på mindst 5.000 kr.

...

Det bemærkes, at de ovenfor skitserede eksempler er opstillede forenklede eksempler. Eksemplerne er desuden ikke udtømmende. Fastsættelsen af straffen i konkrete straffesager skal således fortsat ske i overensstemmelse med de almindelige strafudmålingsprincipper. Efter straffelovens § 80 skal der således ved straffens fastsættelse lægges vægt på lovovertrædelsens grovhed og på oplysninger om gerningsmanden. Herudover skal der ved straffens fastsættelse bl.a. lægges vægt på de skærpende og formildende omstændigheder af betydning for sagen, som er angivet i straffelovens §§ 81-82, herunder at gerningsmanden tidligere er straffet, at gerningen er udført af flere i forening, at der er udvist særlig hensynsløshed, eller at gerningsmanden ikke var fyldt 18 år, da gerningen blev udført."

## **Landsrettens begrundelse og resultat**

Tiltalte er ved byrettens dom fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 174 ved den 21. juni 2021 at have forevist en kammerats mobiltelefon med dennes downloadede coronapas i forsøg på - trods manglende eget coronapas - at skaffe sig adgang til Storms Pakhus. Byretten fandt ikke grundlag for at henføre forholdet under straffelovens § 81 d, stk. 4.

Sagen angår for landsretten alene spørgsmålet om straffens udmåling, herunder navnlig hvorvidt betingelserne for at anvende strafskærpselsreglen i straffelovens dagældende § 81 d, stk. 4, er opfyldt.

Det bemærkes indledningsvist, at straffelovens § 81 d, stk. 4, blev indsat ved lov nr. 349 af 2. april 2020 om ændring af bl.a. straffeloven. Denne lovs § 4, stk. 4, indeholdt en solnedgangsklausul, hvorefter bl.a. straffelovens § 81 d ville blive ophævet den 1. marts 2021. Ved lov nr. 289 af 27. februar 2021 § 1 blev tidspunktet for bestemmelsens ophævelse udsat til den 1. januar 2022. Af de almindelige bemærkninger til solnedgangsklausulen fremgår, at den skærpede straf forudsættes at gælde for sager om overtrædelser, der er begået efter lovens ikrafttræden og forud for dens ophævelse, uanset om sagerne pådømmes efter bestemmelsens ophævelse, idet ophævelsen ikke er udtryk for, at der fra tidspunktet for bestemmelsens ophævelse er en ændret vurdering af strafværdigheden af de strafbare forhold.

Efter straffelovens dagældende § 81 d, stk. 4, skal det ved fastsættelse af straffen for lovovertrædelser, der ikke er omfattet af bestemmelsens stk. 1 eller 2, i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien i Danmark. Straffelovens § 174, som tiltalte i denne sag er fundet skyldig i at have overtrådt, er ikke omfattet af bestemmelsens stk. 1 eller 2.

Efter forarbejderne til straffelovens § 81 d, stk. 1, er det en betingelse for, at bestemmelsen finder anvendelse, at den pågældende lovovertrædelse helt eller delvist skal være motiveret af eller have til formål at udnytte den situation i landet, som covid-19-epidemien i Danmark har medført. Det fremgår videre af forarbejderne, at det vil bero på en konkret vurdering af den begåede lovovertrædelse, herunder særligt lovovertrædelsens karakter, formål og kontekst, om betingelsen er opfyldt. Efter forarbejderne til straffelovens § 81 d, stk. 4, er det på samme måde som i forhold til stk. 1 og 2, en betingelse for at skærpe straffen, at den pågældende lovovertrædelse helt eller delvist skal have været motiveret af at udnytte den situation, som covid-19-epidemien har medført i Danmark.

Tiltalte er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 174 ved at have forevist en kammerats coronapas for en dørmand ved indgang til Storms Pakhus. Overtrædelsen er således sket over for en person, der var i færd med at håndhæve myndighedernes lovgivningsmæssige tiltag mod covid-19, jf. herved dagældende bekendtgørelse nr. 1255 af 11. juni 2021 om forbud mod adgang til og restriktioner for lokaler og lokaliteter og krav om coronapas på Erhvervsministeriets område i forbindelse med håndtering af covid-19 § 27, stk. 1, nr. 1, jf. § 23, nr. 2, jf. § 20. Landsretten finder derfor, at lovovertrædelsen efter dens karakter, formål og kontekst, herunder at den blev begået med henblik på at omgå restriktioner fastsat under covid-19-epidemien med det formål at mindske smittespredning, helt eller delvist var motiveret af den situation i landet, som covid-19-epidemien har medført. Straffelovens § 81 d, stk. 4, finder derfor anvendelse.

Henset til at forholdet på den ene side som nævnt af byretten isoleret set er sammenligneligt med kriminaliteten omhandlet i UfR 2007.626 V og på den anden side er begået med henblik på at omgå covid-19-restriktioner fastsat med det formål at mindske smittespredning, finder landsretten efter en samlet vurdering, at straffen, der fastsættes efter straffelovens § 174, jf. dagældende § 81 d, stk. 4, skal forhøjes til fængsel i 7 dage. Under hensyn til tiltaltes unge alder og til, at han er ustraffet og i øvrigt har gode personlige forhold, gøres straffen betinget som nedenfor bestemt.

### **Thi kendes for ret:**

Byrettens dom i sagen mod T ændres således, at T straffes med fængsel i 7 dage.

Fuldbyrdelsen af straffen udsættes og bortfalder efter en prøvetid på 1 år på vilkår, at tiltalte i prøvetiden ikke begår strafbart forhold.

Prøvetiden regnes fra landsrettens dom.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.